

utrikespolitiken

Den svenska neutralitetspolitiken omfattas sedan länge av alla politiska partier. Det har varit en styrka för vårt land. Det har inneburit att omvärlden fått tilltro till vår utrikespolitiska kurs och vår beslutsamhet att fullfölja den, även om regeringarna skulle skifta. Det har också bidragit till stabiliteten i det ur militär synvinkel allt viktigare Nordeuropa.

Samtidigt kan det inte förnekas att den nästan totala enigheten om neutralitetspolitiken hämmat den utrikespolitiska debatten. Neutraliteten har med tiden kommit att omgärdas av bigotta renlärighetskrav och kvalmig ortodoxi. Främst har detta berott på att socialdemokraterna ibland inte kunnat motstå frestelsen att använda neutralitetspolitiken som instrument för att vinna inrikespolitiska fördelar.

Olof Palme eller någon annan i partiets ledning har exempelvis kunnat påstå att "krafterna till höger" skulle hota neutraliteten. Trots att bevisföringen varit undermålig har moderaterna i landets intresse tvingats gå ut och på nytt bedyra vad alla vet, att de lika mycket som något annat parti står bakom neutralitetspolitiken. Varpå "debatten" tystnat tills socialdemokraternas inrikespolitiska trångmål åter blivit akut och föranlett nya utfall.

I september i år hävdade Olof Palme att utrikesminister Karin Söders protest mot USA för dess planer att producera den sk neutronbomben skulle ha varit för "lam". Det var ett ovanligt besynnerligt angrepp. Men hut gick hem. Det visade sig att USA:s chargé d'affaires i Stockholm redan dessförinnan hos svenska UD framhållit att man från amerikansk sida funnit Karin Söders

synpunkter olyckliga och baserade på ofullständigt faktaunderlag. Den svenska protesten var alltså ändå så pass kraftig att den effekt uppstod som Olof Palme tydligen helst av allt önskade – amerikansk irritation.

Olof Palme menade vidare att det var ekonomiminister Gösta Bohman som låg bakom den i hans tycke menlösa kritiken mot neutronbomben. Hut gick hem en gång till. Försvarsminister Eric Krönmark, tillika andre vice ordförande i Moderata samlingspartiet, kunde nämligen intyga att han långt före Karin Söders uttalande hade uttryckt bekymmer över detta vapen, framför allt därför att det skulle kunna sänka den skärnvapentröskeln.

Det har nog blivit så att den svenska utrikespolitikens form förändrats efter maktskiftet i fjol. Nu förekommer inte längre svordomar eller utfall som mest präglas av beskäftighet. I stället används ett förhållandevis dämpat ordval, baserat på starka sakska. Det är begripligt om detta av en del uppfattas som nymodigheter.

Däremot är innehållet i utrikespolitiken på det hela taget oförändrat. Om det ändå är önskvärt att ett meningsutbyte äger rum finns åtskilliga diskussionsämnen.

Sverige bör varken vara tyst eller undfalande inför våld och förtryck. Men varför vill Olof Palme alltid koncentrera kritiken mot rasismen i Sydafrika, men vara dämpad eller konciliant så snart judeföljerserna i Sovjetunionen kommer på tal?

Socialdemokraterna vill inte att Sverige skall vara med i IDB på grund av kritiken mot de sydamerikanska diktaturerna. Men förre handelsministern Carl Lidbom tog initiativ till vidgade handelsförbindelser med Nigeria, ett land där bla avrättningar sker offentligt. Senast berättades om ett dödsstraff för ett rån som gett 20 kr. Var finns konsekvensen?

Socialdemokraternas avsky för general Pinochets regim i Chile är berättigad, och den delas av alla. Ändå framstår det som märkligt när förre utrikesministern Sven Andersson och hans ungerske kollega för några år sedan gjorde ett gemensamt uttalande mot Chiles makthavare. Uttalandet var i och för sig invändningsfritt. Men varför göra det tillsammans med företrädare för en kommunistisk diktaturregim, som milt talat sätter de mänskliga rättigheterna på undantag?

Det finns detaljerade föreskrifter för den svenska vapenexporten. Vapen kan tex inte säljas till krigförande länder. Hur rimmar den principen med den ymniga bilaterala svenska u-hjälpen till det kommunistiska Kuba, som medverkar i krig på avlägset belägna kontinenter?

Nog finns det åtskilligt i vårt lands förhållande till främmande makter som förtjänar att dryftas betydligt mer än den förmenta lamheten i Karin Söders protest mot USA:s neutronbomb.

Matti Häggström